

BEREDSKAP – 1.–4. TRINN

EN MELDING SPRER SEG

Noen har hørt noe

Det er friminutt.

En elev kommer bort og sier:

> **«Jeg har hørt at skolen skal stenge. Vi må visst dra hjem.»**

Flere elever begynner å snakke om det.

Men ingen vet helt hvor meldingen kommer fra.

- **Hva ville du tenkt?**
- **Hva ville du gjort?**

Meldingen går videre

Snart sier flere: «Skolen skal stenge!» Men hør hva som har skjedd:

- **Amir hørte det fra Nora.**
- **Nora hørte det fra Emil.**
- **Emil tror han hørte en voksen si noe.**

Nå har mange hørt meldingen. Men vet vi mer enn vi gjorde i starten?

Snakk sammen:

> **Blir en melding mer sikker fordi mange sier det samme?**

VET VI	TROR VI	VET VI IKKE

Hvorfor er det viktig å skille mellom disse?

Hva vet vi egentlig?

La oss stoppe opp.

- Hva **vet** vi?
- Hva **tror** vi?
- Hva **vet vi ikke**?

Sorter:

- Mange elever snakker om at skolen skal stenge.
- Vi vet hvem som først ga beskjeden.
- Emil tror han hørte en voksen si noe.
- Skolen har sagt at elevene skal dra hjem.
- Vi vet hvorfor skolen kanskje skal stenge.

Så dukker det opp et bilde

En elev viser fram et bilde på en skjerm. På bildet står det: **«SKOLEN STENGER I DAG!»**

Eleven sier:

> «Se! Da må det jo være sant.»

Men dere vet ikke:

- hvem som laget bildet
- hvor det kommer fra
- når det ble laget
- om teksten stemmer

Er et bilde bevis på at meldingen er riktig? Hva trenger vi å finne ut?

Hvor kommer informasjonen fra?

Når noe viktig skjer, kan vi spørre:

HVEM sier dette?

Vet personen faktisk hva som har skjedd?

HVOR kommer informasjonen fra?

Kan vi finne den opprinnelige beskjeden?

NÅR ble den laget?

Er informasjonen fortsatt aktuell?

HAR noen med ansvar sagt noe?

For eksempel skolen, kommunen eller en annen ansvarlig aktør.

Vi trenger ikke tro på eller dele en melding bare fordi den ser ekte ut.

Skal du sende den videre?

En venn sier: **«Send bildet til de andre! De må få vite det!»** Hva ville du gjort?

1. Sende det videre med én gang.
2. Skrive «Dette er helt sikkert sant!» og sende det.
3. Vente til jeg vet mer.
4. Spørre en voksen om det finnes en beskjed fra skolen.
5. Finne ut hvor bildet kommer fra.

Hvilke valg synes dere er best? Hvorfor?

Men hva om det faktisk er sant?

En elev sier: **«Men tenk om skolen virkelig skal stenge! Da burde vi vel sende meldingen videre?»**

Det er et viktig spørsmål. Vi skal ikke overse viktige beskjeder. Men vi trenger heller ikke spre noe vi **ikke vet om stemmer**. Vi kan først:

STOPPE	**SJEKKE**	**SPØRRE**

Og hvis det haster eller vi er usikre: **si fra til en voksen.**

Nå kommer en beskjed fra skolen

Læreren får en melding fra skolen:

> **«Det har oppstått et problem med vannet. Undervisningen fortsetter foreløpig som normalt. Elevene skal bli på skolen til de får ny beskjed.»**

Nå vet dere mer.

Sammenlign:

Det som ble sagt:

«Skolen stenger. Alle må dra hjem.»

Det skolen faktisk sier:

Det er et problem, men elevene skal foreløpig bli på skolen.

- **Hva var riktig?**
- **Hva var lagt til eller forandret underveis?**

Hvordan kan en melding forandre seg?

Tenk på hva som skjedde: **En person hører noe → forteller det videre → noen tolker → noen legger til noe → flere deler**

Et lite stykke informasjon kan etter hvert bli til en ganske annen historie.

Prøv selv.

1. Læreren gir én kort beskjed til én elev.
2. Eleven forteller den videre til neste.
3. Fortsett gjennom noen elever.

> **Sammenlign første og siste beskjed. Hva skjedde underveis?**

Hvorfor kan usikre meldinger bli et problem?

Tenk at mange tror at skolen skal stenge.

- Noen begynner å pakke.
- Noen blir redde.
- Noen ringer hjem.
- Noen går for å finne søsknene sine.

Men meldingen stemmer ikke. **Hva kan skje når mange handler på informasjon som ikke er sjekket?**

Beredskap handler derfor ikke bare om **hva vi gjør**. Det handler også om **hva vi gjør med informasjon**.

Lag en informasjonsplan

Tenk at dere får høre en viktig melding, men dere vet ikke om den stemmer. Hva gjør dere? Lag klassens plan.

Når vi hører noe viktig …	Før vi deler det …	For å finne ut mer …	Hvis vi fortsatt er usikre …	Hvis noen blir redde …

Kan dere lage en plan som fungerer i mange forskjellige situasjoner?

Når noe uventet skjer

Vi kan bruke den samme måten å tenke på i mange situasjoner:

1 STOPP OPP

Hva har vi hørt?

2 FINN UT

Hva vet vi? Hva vet vi ikke? Hvor kommer informasjonen fra?

3 VURDER

Er dette informasjon vi kan stole på? Trenger vi mer informasjon?

4 HANDLE

Følg pålitelige beskjeder. Ikke spre noe du ikke vet om stemmer.

5 HJELP HVERANDRE

Si fra til en voksen. Hjelp andre med å finne god informasjon.

Hva har du lært?

Fullfør setningene:

- **Hvis mange sier det samme, betyr det ikke alltid at …**
- **Før jeg deler en viktig melding, kan jeg …**
- **Hvis jeg ikke vet hvem som har laget en melding, kan jeg …**
- **Hvis to beskjeder sier forskjellige ting, kan jeg …**
- **Hvis en melding gjør noen redde, kan jeg …**

Å være forberedt handler også om informasjon

Når noe uventet skjer, kan informasjon hjelpe oss å handle riktig. Derfor kan vi:

- stoppe opp
- finne ut hvor informasjonen kommer fra
- skille mellom det vi vet og det vi tror
- vente på pålitelig informasjon
- ikke spre noe vi ikke vet om stemmer
- hjelpe hverandre med å finne ut hva som faktisk skjer

Det er også beredskap.